ſitate pene quia maior pena imponit̃ furi
bus latronibus raptoribus et uiolentis q̃
uſurariis ut patet in ſuis titulis et neq̃
dubitat grauius eſſe cõmiſſũ qd̕ eſt gra
uius uindicatã xxiiii·q·iii·non afferam9
Iſta ſo· fuit Io·an·in nouella d̕ uſuris
c·ii·li·vi·in glo·dicebat· ubi ap̄pbat ſo
lutionem meam et facit mentionẽ de hac
q̃one Item patet ex ordine tituloꝝ Nã
rubrice de raptoribus et furtis p̄cedũt
rubricam uſuraꝝ Preterea in crimi
ne uſuraꝝ et in aliis criminibus maioribus
ſufficit cõdignã facere ſatiſfactionẽ ut
ſit liberatus a reſtitutione rei· ut patet
de uſur·quãto et e·ti·c·ii in prin·li·vi·
de ſepul·c·ult·d̕ rap·c·in lit·de furt·c·
ult·cum ſimilibus Sed ſatisfactum in
telligitur quãdocũq̧ ſeu quõcũq̧ deſid̕
riũ creditoꝝ impleatur·ff·qui ſatiſ·co·
l·i·et de pig·ac·l·ſi rem·§·omis ꝯ·ſatiſ
factũ·vnde ſi creditor remittit actõnẽ
ſibi competentẽ ex quo facit hoc non ui
non dolo nõ metu ſufficit uſurario et in
telligitur ſatiſfactũ queãdmodũ uoluit
et quia remittenti licet actiones ſuas ꝛc̃
vii·q·i·q̃ p̄ciculoſuꝫ ymo ſufficit aliq̃ndo
cautio de reſtituendo multo fortius re
miſſio·ad hoc de uſuris·c·ii·li·vi·d̕ rap·
c·ii· Preterea caſus ſp̄ales ſunt quidam
ut rei male ablate nõ ſufficit remiſſio de
reſcrip·ſtatutũ ac ſi·et de ſen·exc·c·ii·
li·vi·et ſp̄ale eſt in eis ut nõ·i·c·ſtatutũ
ergo regula remanet in contrariũ q̧ ſuffi
cit remiſſio nõ·de cle·non reſi·c·uno li·
vi· In contrariũ uidetur nam lex dicit
q̧ a ſignificatione ubi non eſt recedendũ
niſi conſtet de mente contraria·ff·de le·
iii·l·non aliter et nõ·de uer·ſig·p̄pterea
Vnde cum ſcd̕m beatũ Auguſtinũ de t̃
regula q̧ non dimittitur peccatũ niſi re
ſtituatur ablatũ ut·xiiii·q·vi·ſi res· de
uſuris cum tu· et de regul᷑·iuris non di
mittitur li·vi·et aliud ſit dimittere et a
liud ſit reſtituere ut·ff·de ꝯ·ſig·l·plus
et·l·reſtituere·de uſuris·l·uideamus·§·
niſi una·quia remittere non eſt in priſti
nũ ſtatum reponere ſicut in alia reſtituti
one dicitur·ꝯ·de repud·l·una·et d̕ ſen·
paſ·l·i·patet q̧ non ſatiſfecit regule ille
cui facta eſt remiſſio niſi rem cum effec

Aliud est remittere aliud restituere

tu reſtituat maxime cum tractemus hic
de peccato in quo non eſt diſputandum
de apicibus iuris ſed uia tutior eſt elegẽ
da·ſ·q̧ fiat reſtitutio· de homici·ad au
dientiam de ſpon·iuuenis et de cler·ex·
mi·illud cum ſimilibus·maxime cum nõ
uideatur ualere pactum de non petendo
uſuras iam ſolutas de iureiurã·ad noſtrã
Super ſolutione hm̄oi q̃onis ſunt opi
niones Nam do·Io·an·notat in c·nõ di
mittitur peccatũ de re·iuris li·vi·q̧ ſuf
ficit remiſſio liberaliter facta·all᷑t dictũ
ꝯ·ſatiſfactum cũ ſimilibus· niſi in caſi
bus in quibus exprimitur remiſſionẽ non
ualere Hoc etiã uidetur ſentire dy·de ac
cu·c·ii·li·vi· ſuper uerbo ſatiſfactum·di
cit enim ſatiſfactũ accipimus quõcumq̧
uoluntati creditoris ſatiſfiat·ff·de pig·
ac·l·ſi rem·Pro quo facit quod nõ·Ber·
de uſuris quia fruſtra ĩ glo·ii·circa prin·
Et idem uidetur tenere Hoſti·in ſũma
de uſuris §·qus pena·ꝯ·q̧ ſi fenerator
et·ꝯ·dicendũ eſt·tamen ip̄e ibi refert
q̧ theologi dicunt q̧ niſi totũ offeratur
non eſt ſecurus uſurarius etiã ſi partem
offerat et pars ſibi remittat̃ Dominus
dy·tenet in dicto·c· non dimittit̃ q̧ ſi
pecunia eſt reſtitutioni pata q̧ tũc ſuf
ficiat remiſſio quaſi uidetur tunc reſtitu
ta et breui manu reſtituta ipſi uſurario
ff·ſi cer·pe·l·ſingularia·et d̕ dona·inter
ui·et ux·l·iiii·§· ſed ſi debitorẽ Et iſta
opinio dy·nõ uidetur eadem cũ opione
theologoꝝ qui requirunt oblatũ Nam
plus eſt offerri q̃ paratũ eſſe·ff·d̕ emp·
et uen·l·iul᷑·§·offerri Nam ſi offertur
paratũ eſt ſed non ſequitur pata eſt pe
cũia ergo eſt oblata Dicendũ eſt ad iura
pro hac parte inducta q̧ ſi is cui debet fi
eri reſtitutio pecũie uſurarie uel al᷑ male
acquiſite uel ablate metu dolo circũuen
tiõe et calliditate et omni fraude ceſſã
tibus oĩno p̄prio motu uel ad preces uſu
rarii uel amicoꝝ uel ad remunerandũ ſer
uicia recepta pecũiam ſibi debitam et ex
tortam ſiue per uſuram ſiue per furtum
uel rapinam nec reſtitutioni paratam et
cõem actiõem quam habebat ad illam re
petendam remittat liberatus eſt uſurari
us uel fur uel raptor a reſtõne rei Nõ di

co q̧ ſit liberatus a peccato qd̕ cõtraxit
exercendo uſuras uel furando uel rapien
do Sed dico q̧ ẽ liberatus a reſtitutione
rei Nam et ſi uere ꝛ realiter reſtitueret
pecuniã male oblatam niſi aliter peniteat
de peccato cõmiſſo nõ eſt liberatus quo
ad deum quia ĩ uſura furto et rapina eſt
peccatũ quod tollitur per contritionem
et eſt ibi reſtitutio facienda rei male ab
late de uſuris·c·cum tu in fi·et de homi·
ſicut dignũ·§·eos· que reſtitutio intelli
git̃ facta quõcunq̧ reconſiliat̃ ei cui ſit
extorta pecũia Simile in eo qui eſt excõi
catus quia clericũ percuſſit quia licet ſa
tiſfaciat leſo et eccleſie et ſic abſolutus
niſi peniteat de peccato quo ad deum ñ
eſt abſolutus·de hoc·iiii·q·i·in ſũma et
de ſen·ex·decernimus li·vi·Non ob·qd̕
dicitur de ſignificatiõe huius uerbi reſti
tuere Nam beatus Auguſtinus et ſãcti
patres non curant de p̄pria ſignificatiõe
uerbi ſed de mente animo et intentiõe
de uer·ſig·nichil et·c·intelligẽtia Pre
terea ipſe beatus Auguſtinus non dixit
reſtituere ſed reddere· xiiii·q·vi·c·i·et
dictio reddere nõ eſt oĩno idem qd̕ reſti
tuere·ff·de uer·ſig·l·uerbum reddere
Item iura circa hm̄oi male ablata utunt̃
uerbo ſatiſfacere ut in·c·in lris de rap·
et·c·ult·de furtis et de uſuris·c·ii·li·vi·
et interdum utuntur uerbo emendare d̕
reſcrip·c·ii·Et certum eſt q̧ ſatiſfactũ
intelligitur ꝛc̃·ut in·l·ſi rem·ꝯ·ſatiſfa
ctum·et bene facit de ſen·ex·cum deſi
deres·§ ii·Q d̕ autẽ non ſit iudaizandũ
in uerbo reſtituere p̄batur Pone q̧ con
duxi domũ tuam nõ poſſumus eam reſti
tuere condẽpnatus ſum ad extimationẽ
nũquid actionem tibi competentẽ ex re
iudicata prime Nã potes mihi remitte
re ſutiq̧·ut in·c·q̃ p̄iculoſũ·et de renũ·
c·cum inter et·ff·de edi·edic·l·uẽditor
§·item·A ſ·c·ad noſtram·ii·reſpon de p̄
nõ·de iureiurã·debitores·Fre·de Se·

Queſtio diſputata p̄ dominũ Fred·
de Senis in ſtudio p̄ſino Anno domini
M·ccc·xxxviii·

xxiii·

Icius electus in prelatum cu
iuſdam eccleſie et edicto ſol
lẽniter p̄miſſo cõfirmatus
accuſatur p̄ laycum prochia
nũ ſuũ de crimine p̄iurii precedẽtis ipſã
electionem et q̧ tempore electionis infa
mis ad hunc finem ſolum ut ab ipſa eccle
ſia amoueatur Ad que p̄banda inducit q̃
dam acta per que conſtat q̧ ipſe Ticius
cõuentus actione depoſiti iuratus dicere
ueritatẽ Interrogatus a iudice reſpõdit
ſe ñ credere q̧ Seyus actor depoſuerat
ſibi rem ab eo petitam demũ de ipſo de
poſito fuit per inſtrumentũ publicũ con
uictus et poſtea per ſententiã condẽpna
tus ad reſtitutionẽ rei depoſite que ſnĩa
trãſiuit in rem iudicatam Nũc primo
queritur an dictus laicus audiri debeat ꝛ
ſi audiri debet an dicta p̄batio ſit ſuffi
ciens ad remotionem dicti prelati Et
primo uidetur q̧ non debet audiri quia
laici in accuſatione clericoꝝ non debẽt ad
mitti de accu·cum·p·de teſti·de cetero
cũ ſimilibus Item non debet audiri quia
lapſum eſt tempus infra quod potuit ſe
opponere de excep·paſtoralis de p̄bati·
licet de elec·c·ult·li·vi·cũ ſimilibus Itẽ
ſi non poſſet excipere qd̕ eſt minus non
poteſt agere nec etiã accuſare quod eſt
plus quia cui denegat̃ qd̕ eſt plus et qd̕
eſt minus debꝫ ſibi denegari ut·ff·de ſe
na·qui et indignis et de ſen·ex·cũ illoꝝ
Sed q̧ excipere ſit minus q̃ agere patꝫ
de excep·c·cum inter et de re·iuris q ad
agẽdum li·vi·Item ex quo ſciuit et ſe nõ
oppoſuit ſuſpectus uidetur Suſpecti au
tem non admittunt̃ qui mat·act·poſ·c·
ult·ii·q·i·p̄hibentur et·q·vii·querendũ
cum ſimilibus Item uidetur q̧ non debe
at audiri ſuper dictis crimine et defectu
ex quo enim hec non fuerũt oppoſita an
te confirmationem mores eius uidẽtur
eſſe approbati et tranſiuit ſententia cõ
firmationis in rem iudicatam·ad hoc de
pur·ca·c·ult·et de elec·cum dilectus·et
c·nulli cum ſimilibꝫ li·vi·et de teſti·co·
preterea·et d̕ iureiuran·c·queãdmodũ
Contra quilibet poteſt accuſare ſi ñ
p̄hibetur·ff·de accu·l·qui accuſare Sed
in caũ noſtro non p̄hibetur quia accuſa